

บทที่ 5

การเขียนรายงานการประเมินตนเอง

5.1 ความหมายของรายงาน

รายงานประจำปีที่เป็นรายงานการประเมินคุณภาพภายใน หมายถึง รายงานการประเมินตนเองที่สถาบันอุดมศึกษาเสนอต่อหน่วยงานต้นสังกัดหรือหน่วยงานที่กำกับดูแล และเปิดเผยต่อสาธารณชน เพื่อนำไปสู่การพัฒนาคุณภาพและมาตรฐานการศึกษา

5.2 วัตถุประสงค์ของการจัดทำรายงานประกันคุณภาพการศึกษาระดับอุดมศึกษาประจำปี

การจัดทำรายงานประจำปีที่เป็นรายงานการประเมินคุณภาพภายในมีวัตถุประสงค์ 3 ประการคือ

1. เพื่อให้สถานศึกษาดำเนินการตามมาตรา 48 แห่งพระราชบัญญัติการศึกษาแห่งชาติ พ.ศ. 2542 แก้ไขเพิ่มเติม (ฉบับที่ 2) พ.ศ. 2545 ที่ว่า “ให้หน่วยงานต้นสังกัดและสถานศึกษาจัดให้มีระบบการประกันคุณภาพภายในสถานศึกษา และให้ถือว่าการประกันคุณภาพภายในเป็นส่วนหนึ่งของกระบวนการบริหารการศึกษาที่ต้องดำเนินการอย่างต่อเนื่อง โดยมีการจัดทำรายงานประจำปี เสนอต่อหน่วยงานต้นสังกัด หน่วยงานที่เกี่ยวข้อง และเปิดเผยต่อสาธารณชน เพื่อนำไปสู่การพัฒนาคุณภาพและมาตรฐานการศึกษา และเพื่อรองรับการประกันคุณภาพภายนอก”
2. เพื่อให้สถาบันอุดมศึกษาทราบสัมฤทธิ์ผลในการดำเนินงานของตนเองทราบจุดแข็ง จุดที่ควรปรับปรุง สำหรับเป็นข้อมูลในการวางแผนการดำเนินงานในปีต่อไป
3. เพื่อให้หน่วยงานต้นสังกัดของสถาบันอุดมศึกษามีข้อมูลพื้นฐานที่จำเป็นสำหรับการส่งเสริมสนับสนุนการจัดการอุดมศึกษาในแนวทางที่เหมาะสม

5.3 รูปแบบรายงาน

รายงานประจำปีที่เป็นรายงานการประเมินคุณภาพภายใน ประกอบด้วย

- 1) คำนำ สารบัญ สารบัญเรื่อง สารบัญตารางหรือสารบัญภาพ (ถ้ามี)
- 2) ข้อมูลเบื้องต้นของมหาวิทยาลัย

ประกอบด้วย ประวัติ ปรัชญา ปณิธาน โครงสร้างการบริหารจัดการระบบและกลไกประกันคุณภาพของสถาบัน สรุปผลการปรับปรุงตามผลการประเมินในรอบปีที่ผ่านมาและเป้าหมายสำคัญในปัจจุบัน (ควรสรุปเป็นตาราง)

3) ผลการดำเนินงานและผลการประเมินคุณภาพเทียบกับเกณฑ์ และเทียบกับเป้าหมายในรอบปีปัจจุบันตามตัวบ่งชี้ในแต่ละองค์ประกอบคุณภาพ ได้แก่

1. องค์ประกอบที่ 1 ปรัชญา ปณิธาน วัตถุประสงค์ และแผนการดำเนินการ
2. องค์ประกอบที่ 2 ภารกิจหลัก
3. องค์ประกอบที่ 3 การบริหารและการจัดการ
4. องค์ประกอบที่ 4 การเงินและงบประมาณ
5. องค์ประกอบที่ 5 ระบบและกลไกการประกันคุณภาพ

4) สรุปผลการประเมินและทิศทางการพัฒนาโดยแยกเป็นผลการประเมินในภาพรวมของแต่ละองค์ประกอบคุณภาพและแต่ละมาตรฐานการอุดมศึกษา ตลอดจนจุดเด่น และจุดที่ควรปรับปรุงแผนและเป้าหมายการพัฒนาในปีต่อไป

5.4 การเขียนรายงาน

ข้อมูลเบื้องต้นของสถาบัน ประกอบด้วยรายละเอียดที่สาระสำคัญของสถาบันการศึกษา โดยมีสาระประกอบด้วย ประวัติ ปรัชญา ปณิธาน จุดเน้น (วิจัยหรือพัฒนาสังคม หรือพัฒนาศิลปะและวัฒนธรรม หรือเน้นเฉพาะการผลิตบัณฑิต) โครงสร้างการบริหารจัดการ ระบบและกลไกประกันคุณภาพของสถาบัน สรุปผลการปรับปรุงตามผลการประเมินในรอบปีที่ผ่านมา ตลอดจนเป้าหมายที่สำคัญในปีปัจจุบัน ควรสรุปเป็นตารางเพื่อให้เห็นภาพที่ชัดเจน

ผลการดำเนินงานประกันคุณภาพภายใน เป็นส่วนที่เขียนถึงการดำเนินงานจริงเพื่อเป็นข้อมูลสำหรับการประเมินคุณภาพภายในและการประเมินคุณภาพภายนอกตามแผนที่กำหนดไว้โดยมีรูปแบบการนำเสนอตามตัวบ่งชี้ในแต่ละองค์ประกอบคุณภาพของสำนักงานคณะกรรมการการอุดมศึกษา และที่เพิ่มของสถาบัน ทั้งนี้ควรเขียนให้สั้นกะทัดรัด โดยยึดการอ้างอิงจากแหล่งข้อมูลต่าง ๆ ประกอบ

ลักษณะการเขียนรายงาน เป็นการบรรยาย สังเคราะห์ และการประเมินประสิทธิผลตามเกณฑ์ชี้ให้เห็นถึงการประกันคุณภาพของสถาบันการศึกษา ประกอบด้วยสิ่งที่ต้องรายงาน ต่อไปนี้

1. กิจกรรมที่สถาบันดำเนินการในแต่ละตัวบ่งชี้
2. การประเมินผลตามเกณฑ์
3. การประเมินผลเทียบกับเป้าหมายในตัวบ่งชี้ นั้น ๆ
4. จุดแข็ง จุดอ่อนและแนวทางการพัฒนาปรับปรุงในแต่ละตัวบ่งชี้

5.5 สรุปผลการประเมินและทิศทางการพัฒนา เป็นสรุปผลการประเมินในภาพรวมของแต่ละองค์ประกอบและมาตรฐานการอุดมศึกษารวมถึงวิธีการเสริมจุดแข็ง การปรับปรุงแก้ไขหรือการพัฒนาคุณภาพการศึกษาให้ดียิ่งขึ้น การเขียนรายงานในบทนี้จะเป็นการสังเคราะห์และการประเมินเพื่อรายงานสรุปผลสำเร็จของการดำเนินงานการประกันคุณภาพของสถานศึกษาตามองค์ประกอบคุณภาพและตามมาตรฐานการอุดมศึกษา ตลอดจนแผนและเป้าหมายการดำเนินงานระยะสั้น ระยะยาวในอนาคต

1. รายงานผลการประเมินเฉพาะตัวบ่งชี้ในแต่ละองค์ประกอบคุณภาพ
2. สรุปผลการประเมินรวมทั้งจุดแข็ง จุดที่ควรพัฒนาในภาพรวมของสถาบัน แยกตามแต่ละองค์ประกอบคุณภาพและแต่ละมาตรฐานการอุดมศึกษาและแนวทางการปรับปรุงพัฒนา
3. เป้าหมายการดำเนินงานระยะสั้น ระยะยาวในอนาคต
4. แผนการพัฒนาสถานศึกษาในอนาคตให้สอดคล้องกับเป้าหมาย

5.6 ภาคผนวก ประกอบด้วย เอกสารเพิ่มเติมที่มีความสมบูรณ์ในตัวเองและเป็นหลักฐานในการตรวจสอบคุณภาพ โดยจัดไว้ในส่วนสุดท้ายของรายงาน เช่น

1. รายชื่อคณะกรรมการประเมินคุณภาพภายในของสถาบัน
2. รายการเอกสารอ้างอิงในแต่ละองค์ประกอบคุณภาพ
3. สรุปผลการประเมินคุณภาพภายในและการประเมินคุณภาพภายนอกที่ผ่านมา
4. เอกสารเกี่ยวกับการติดตามประเมินผลต่าง ๆ ของสถาบันอุดมศึกษา เช่น แบบสำรวจเรื่องบัณฑิต แบบสำรวจความพึงพอใจของผู้ใช้บัณฑิต ฯลฯ
5. ข้อมูลพื้นฐานของสถาบันอุดมศึกษา (Common Data Set) ดังนี้